

THE

Pareto

Ekonomi • Finans • Piyasalar • Kripto

2 Mart
2026

Sayı: 4

47 YILLIK HESAPLAŞMA

Trump'ın konuşmasıyla başlayan hava hareketi ve Hürmüz Boğazı'nda "şahdamar" kesintisi.

2028 KÜRESEL ZEKA KRİZİ

Zekanın artık nadir bir kaynak olmadığı "Bolluk Ekonomisi"ne hazır mısınız?

ŞAHDAMARDA KESİNTİ

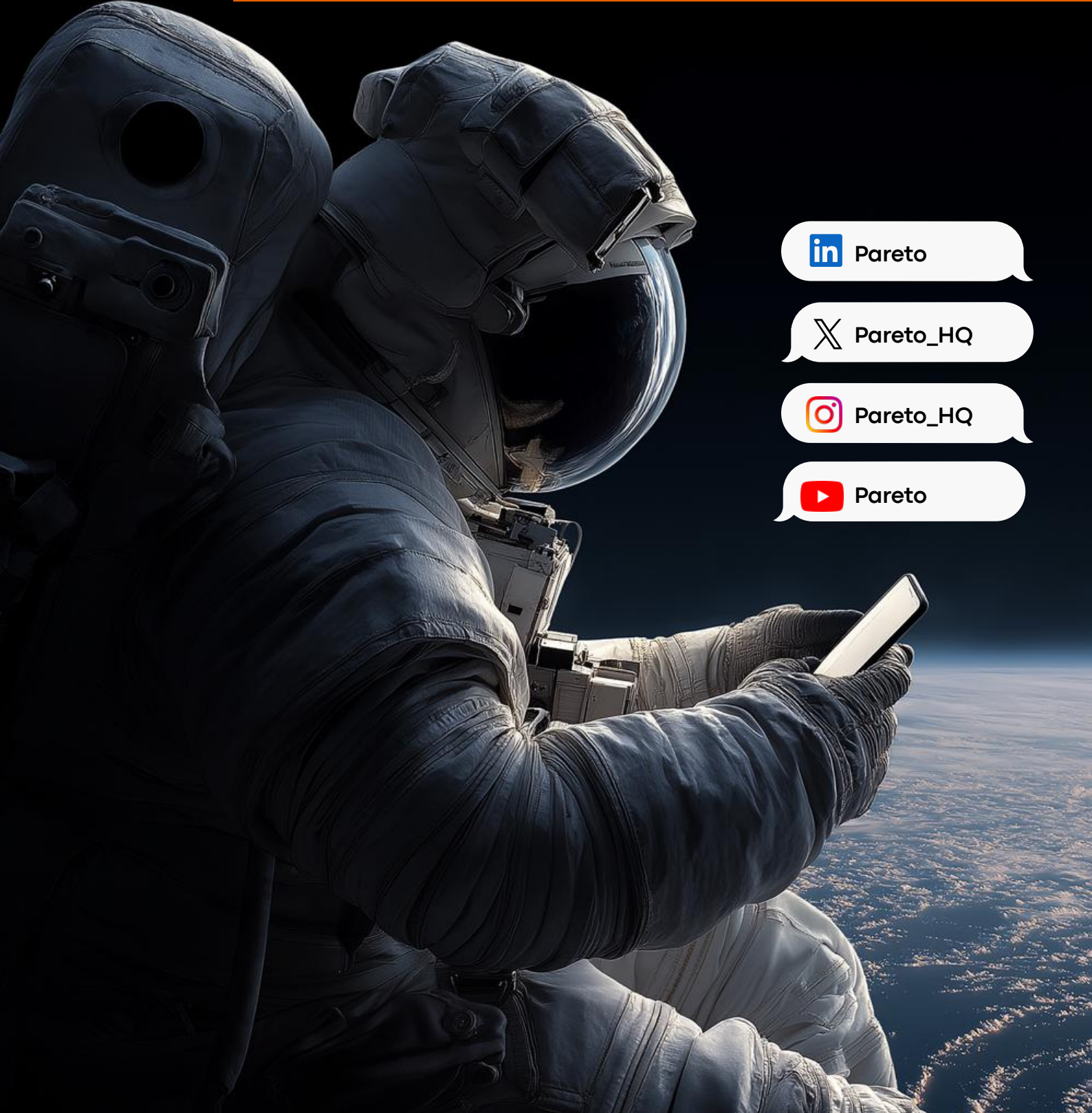
"HÜRMÜZ ÇÖKERKEN DÜNYA İZLİYOR"

PARETO

Piyasayı Kovalamakla Uğraşma

PARETO İLE UZAYDA BİLE KEYFINE BAK

 Pareto

 Pareto_HQ

 Pareto_HQ

 Pareto

Yasal Uyarı ve Aydınlatma

Değerli **"The Pareto"** Okurlarımız,

Bu bültende yer alan içerik, analiz ve grafikler yalnızca **genel bilgilendirme** amacı taşımakta olup, hiçbir şekilde **yatırım tavsiyesi** değildir.

Burada yer alan görüşler, kişisel analizlere dayanmakta olup mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece buradaki bilgilere dayanılarak yatırım kararı verilmesi, beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.

Sermaye piyasalarındaki fiyatlar anlık değişkenlik gösterebilir. Geçmiş performanslar, gelecek sonuçların garantisi değildir. Bu yayındaki bilgilerin kullanımından doğabilecek sonuçlar ve riskler tamamen **yatırımcının kendi sorumluluğundadır**.

Yatırım yapmadan önce kendi risk durumunuzu değerlendirmeniz ve lisanslı bir finansal danışmana başvurmanız önemle tavsiye edilir.

Anlayışınız için teşekkür ederiz.

Saygılarımızla,

The Pareto HQ

THE
Pareto

BÜYÜK KIRILMA

Editörün notu...

Merhaba Değerli Okurlarımız,

The Pareto olarak sağlıksal nedenlerden dolayı sizden bir günlük izin isteyerek gecikmeli çıkardığımız 4. sayımızda, küresel sistemin hem sahada hem de zihinlerde verdiği büyük bir sınav ile karşı karşıyayız. Bir yanda Trump'ın "47 Yıllık Hesaplaşma" olarak adlandırdığı ve Hürmüz Boğazı'nı sarsan İran - ABD savaşı, diğer yanda gelecekte gelen 2028 yazımız ile zekanın artık "nadir bir kaynak" olmaktan çıktığı yeni ekonomik düzen...

Bu sayıyı hazırlarken sadece bugünkü çatışmaların gürültüsüne değil, bu olayların portföylerimize ve geleceğimize yansıtacak olan sinyallerine odaklandık. Ortadoğu'daki enerji koridorlarındaki kesintilerden yapay zekanın emeği yeniden tanımladığı "Bolluk Ekonomisi" ne kadar uzanan geniş bir perspektifle karşınızdayız.

Belirsizliğin ve jeopolitik risklerin arttığı bu günlerde, doğru analizin en güvenli liman olduğuna inanıyoruz.

Keyifli Okumalar!

HAMZA BARAN KURT
Founder - Editor

BU SAYIDA

5

9

05 | BİZ YOKSAK SİZ DE GÜVENDE DEĞİLSİNİZ

Yaşanan savaştan dolayı Hürmüz Boğazı'nda ticaret durma noktasında. Küresel petrol arzının %20'si tehdit altındayken piyasaları ne bekliyor?

09 | 2028 KÜRESEL ZEKA KRİZİ

İnsan zekasının ekonomik 'priminin' azaldığı bir gelecekte, portföylerimizi ve yeteneklerimizi nasıl hazırlamalıyız?

HAFTALIK EKONOMİK TAKVİM

2 Mart 2026 Pazartesi

Saat	Kur	Olay	Önem	Beklenti	Önceki
10.00	TRY	Türkiye Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYİH) (Yıllık)	★★★	-	%3,7
12.00	EUR	İmalat Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI)	★★★	-	50,8
18.00	USD	ISM İmalat Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI)	★★★	-	52,6

3 Mart 2026 Salı

Saat	Kur	Olay	Önem	Beklenti	Önceki
10.00	TRY	Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) (Aylık - Yıllık)	★★★	-	%4,84 - %30,65
13.00	EUR	Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) (Yıllık)	★★★	-	%1,9

4 Mart 2026 Çarşamba

Saat	Kur	Olay	Önem	Beklenti	Önceki
04.30	CNY	İmalat Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI)	★★★	-	49,3
16.15	USD	ADP Tarım Dışı İstihdam (Şubat)	★★★	-	22K
18.00	USD	ISM İmalat Dışı Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI)	★★★	-	53,8

5 Mart 2026 Perşembe

Saat	Kur	Olay	Önem	Beklenti	Önceki
16.30	USD	İşsizlik Haklarından Yararlanma Başvuruları	★★★	-	-

6 Mart 2026 Cuma

Saat	Kur	Olay	Önem	Beklenti	Önceki
16.30	USD	Tarım Dışı İstihdam (Şubat)	★★★	-	130K
16.30	USD	İşsizlik Oranı (Şubat)	★★★	-	%4,3
16.30	USD	Ortalama Saatlik Kazanç (Şubat)	★★★	-	%0,4

★★★ Orta Volatilite Beklentisi

★★★ Yüksek Volatilite Beklentisi

BÜYÜK RESİM

Jeopolitik

“BİZ YOKSAK SİZ DE GÜVENDE DEĞİLSİNİZ”

ORTADOĞU’DA HARİTALAR YENİDEN ÇİZİLİYOR

Uzun zamandır beklenen, ancak içten içe olmamasını umduğumuz o büyük kırılma anına artık hemen yanımızda tanıklık ediyoruz. Hafta sonu ABD ve İsrail’in ortaklaşa başlattığı hava hareketiyle Ortadoğu’da güç dengeleri geri dönülemez şekilde yeniden şekilleniyor.

Savaşın Fitolini Ateşleyen Konuşma

Bu büyük operasyon sürpriz olmamakla birlikte ABD Başkanı Trump’ın ekranların karşısına geçip yaptığı detaylı ve sert konuşmayla başladı. Trump bu savaşı sadece bugünün bir meselesi olarak değil, **47 yıllık bir hesaplaşma** olarak sundu. Trump, konuşmasına 1979 yılındaki İran İslam Devrimi ve ABD Büyükelçiliğindeki rehine kriziyle başladı. Konuşmasında 1983 Lübnan karargah saldırısını, 2000 yılındaki USS Cole gemisi saldırısını ve son olarak 7 Ekim 2023 Hamas saldırılarını doğrudan İran’a bağlayarak tarihsel bir düşmanlık haritası çizdi.

Trump, ABD’nin doğrudan bir kara işgaline girmeyeceğini ilan etti. Stratejisini şu sözlerle özetledi:

“Biz İran devrim muhafızlarını, donanmasını ve askeri yapısını yok edeceğiz ama rejim değişikliğini İran halkına bırakıyoruz. Şu an evlerinize saklanın, biz işimizi bitirdiğimizde dışarı çıkın ve bu rejimi devirin.”

Bu, ABD’nin **dekapitasyon(başıboş bırakma) stratejisiyle** devletin tepe kadrosunu yok edip, içeride yaşanan gerilimleri tetikleyerek bir iç savaş çıkarmayı hedeflediğinin apaçık itirafıydı.

Savaşın Başlangıcı: Dekapitasyon Operasyonu

Sahadaki gerçeklik, operasyonun büyüklüğünü gözler önüne seriyor. İsrail tarihinin en büyük hava hareketi olan bu operasyonda, 200’den fazla savaş uçağı ile 500’den fazla hedef vuruldu. ABD’nin “**Destansı Öfke**”, İsrail’in ise “**Yükselen Aslan**” adını verdiği bu operasyonda hedef sadece nükleer tesisler değil, doğrudan rejimin üst yönetimi ve askeri elitleriydi. Ruhani lider Ali Hamaney’in konutuna en az 20 füze atıldı. Hamaney’in akıbeti şu an itibarıyla tam bir bilgi kirliliği ve psikolojik savaşın merkezinde yer alıyor ancak Trump yaptığı bir basın açıklamasında Hamaney’in büyük ihtimalle öldüğünü ifade etti. Ayrıca Tahran’daki **Pastör** (yönetim) bölgesi, **İsfahan**, **Kum**, **Kermanşah** ve **Bender Abbas** gibi stratejik şehirler ağır bombardımana tutuldu.

Görsel 1: İran’da ABD ve İsrail tarafından vurulan yerler.

BÜYÜK RESİM

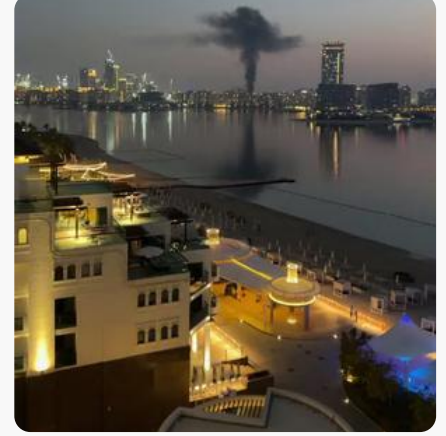
Jeopolitik

İran'ın Misillemesi: "Biz Yoksak Siz de Güvende Değilsiniz"

Görsel 2: İran'ın misilleme yaptığı Körfez ülkeleri.

İran, İsrail ve ABD'nin bu hava saldırısına karşı misilleme rotasını İsrail'den ziyade Körfez ülkelerine çevirdi. İran füzeleri; **Kuveyt, Bahreyn, Katar ve BAE'deki (Dubai)** hedefleri vurdu. Dubai'deki lüks konutların ve Bahreyn'deki bir otelin vurulması, Körfez'in "sermaye ve turizm için güvenli liman" imajını derinden sarstı. Ancak burada İran'ın Körfez ülkelerine vermek istediği asıl mesaj "Biz burada bombalanırken siz refah içinde yaşayamazsınız" mesajı oldu.

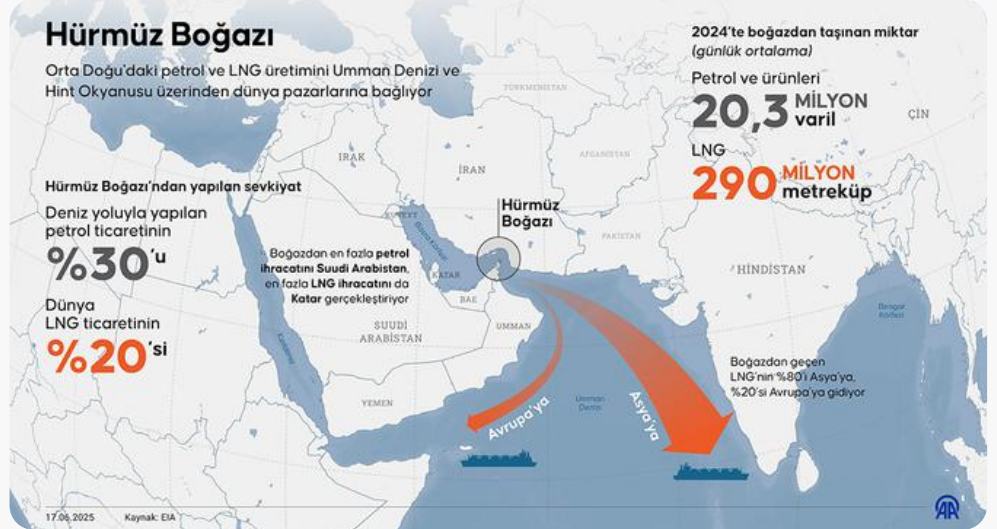

Görsel 3: İran'ın BAE'ni (Dubai) vurma anları.

Küresel Piyasaların Kalbi: Hürmüz Darboğazı

The Pareto okurları ve yatırımcıları için ise bu meselenin en kritik boyutu hiç kuşkusuz Hürmüz Boğazı'dır. Burası sadece 33 kilometrelik bir açıklık değil, **küresel ekonominin şahdamarıdır**. ABD ve İsrail'in başlattığı operasyon ile İran'ın Körfez ülkelerine (BAE, Bahreyn, Katar) verdiği misillemeler, doğrudan bu boğazın güvenliğini sıfırlamış durumda.

Dünya deniz yoluyla taşınan petrol ticaretinin **%30'unun**, günlük **20 milyon varil** petrolün ve küresel LNG ticaretinin **%20'sinin (290 milyon metreküp)** geçtiği Hürmüz Boğazı ayrıca Dünyadaki petrol tankerlerinin **%60'ı** ve konteyner gemilerinin **%16'sına** geçiş tanımaktadır. Yaşanılan bu operasyonun aslında sadece İran'ı etkilemediği aynı zamanda boğazda yaşanan kesintiler sonucunda bütün Dünya piyasasını etkileyeceği açıkça gözler önüne gelmektedir.

Görsel 4: Hürmüz Boğazı'nın önemini anlatan ayrıntılı infografik.

Yan tarafta yer alan görsel yakından bakıldığında İran'ın deniz kıyısındaki limanlarını, petrol boru hatlarını ve rafineasyon tesislerini (**günlük 2,5 milyon varil kapasite**) net bir şekilde ortaya koymaktadır.

Çatışmaların piyasaları en çok panikleyen kısmı, bu haritada yer alan ve **25 milyon varil petrol depolama** kapasitesine sahip Hark Adaları'nın İsrail tarafından vurulmasıdır. Bu saldırının piyasalara etkisi şiddetli olacaktır. Çatışma riski ve Hark Adaları'ndaki tesislerin vurulması nedeniyle gemi sigorta şirketleri **poliçeleri iptal etmeye** başlamıştır. Fiziksel bir engel olmasa dahi, sigortasız devasa bir tanker boğazdan geçmesi şirketin sermayesinin **%100'ünü** riske atması demektir; bu da **taşıma maliyetlerinde** ve dolayısıyla **küresel petrol fiyatlarında** pazartesinden itibaren **yukarı yönlü hareketlenmelere** neden olacaktır.

İran's oil infrastructure

Source: S&P Global Energy, OPEC, EIA. Copyright © 2026 by S&P Global Inc. All rights reserved.

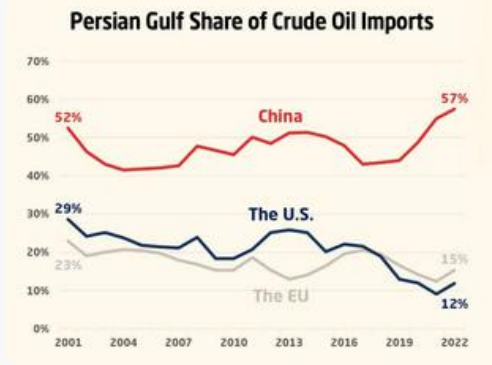
Görsel 5: İran'ın önemli petrol rafinerilerini ve limanlarını.

BÜYÜK RESİM

Jeopolitik

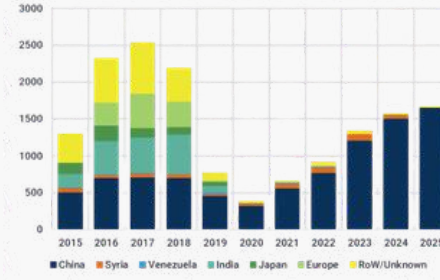
Asıl Hedef: Çin'in Enerji Kolunu Kesmek

Bu savaşın Hürmüz Boğazı özelindeki asıl makroekonomik olayı, ABD'nin Çin ile girdiği küresel hegemonya savaşıdır. ABD, petrol ve okyanus yolları (Malakka, Hürmüz, Süveyş) üzerine kurulu bir hegemonyaya sahipken; Çin, "elektrifikasyon" üzerinden ABD'nin tahtını sarsmaktadır.

Görsel 6: İran'ın petrol ihracatı yaptığı ülkeler

Yan taraftaki yıllara göre grafik bize, Hürmüz Boğazı'ndan geçen petrolün tam %57'sinin Çin'e gittiğini kanıtlamaktadır.

Görsel 7: İran'ın petrol ihracatının yıllara göre değişimi

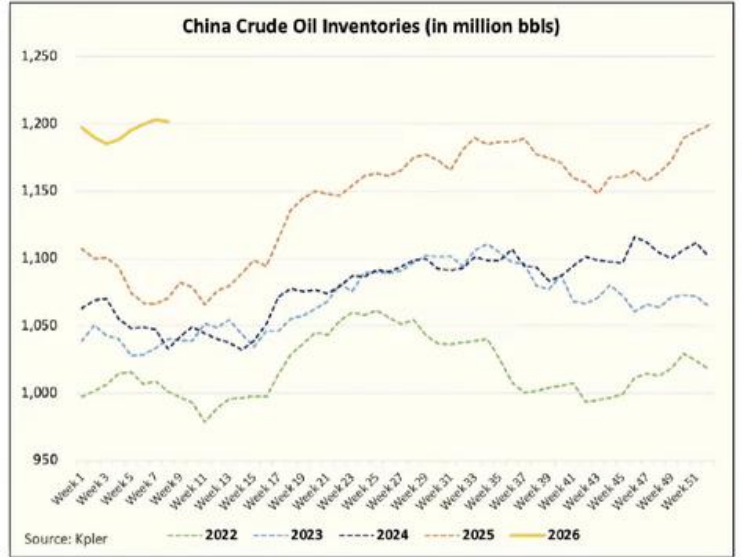
Daha çarpıcı olan ise, Pandemi öncesinde Avrupa, Japonya ve Hindistan'a satılan İran petrolü, bugün %90'a varan bir oranda (günlük 1.6 - 1.7 milyon varil) sadece Çin'e gitmektedir. Çin, uluslararası yaptırımları delen "gölge filolar" aracılığıyla İran'ın bu çaresizliğini sömürerek küresel fiyatların çok altında petrol almaktadır.

ABD'nin bu krizdeki en büyük amacı; Çin'in bu "ucuz petrol" tedarik hattını kesmek, Hürmüz'deki akışı zorlaştırarak Çin'i pahalı küresel piyasa fiyatlarına mahkum etmek ve kaybettiği elektrifikasyon yarışında Çin'i yavaşlatmaktır.

Çin Bu Şoka Hazır Mı?

Piyasalar yaşanan bu kesintiden sonra "Çin ekonomisi duracak mı?" paniğine kapılmadan devam ediyor çünkü hepsi Çin'in uyguladığı stok politikasına güveniyor.

Yan taraftaki "Çin Petrol Rezerv Miktarı" grafiği bize 2026 için Çin'in tarihin en büyük ham petrol rezervine ulaştığını göstermektedir. Çin, şu an sadece denizlerdeki yüzer depolarda 150 milyon varile yakın İran petrolü stoklamış durumda. Bu stoklama sayesinde Çin; Hürmüz Boğazı'ndaki kısıtlamalara ve İran petrolündeki kesintiye rağmen dış alım yapmadan 3 ila 4 ay boyunca rahatlıkla absorbe edebilecek güce sahip. Bu durum Çin'e, ABD ve İsrail ile savaşmak yerine "bekle-gör" stratejisini uygulatarak sessizliğini şimdilik koruma ve uzaktan izleme fırsatı vermektedir.

Görsel 8: Çin'in yıllara göre petrol rezerv miktarı

The Pareto Olarak Öngörülerimiz

Hürmüz Boğazı'nda yanan ateş sadece bölgesel bir güvenlik sorunu değil, ABD'nin; Venezuela ve Panama'da yaptığı gibi, enerji koridorlarını tamamen kendi kontrolüne almak ve Çin'in elektrifikasyon/yenilenebilir enerji rekabetinde yavaşlamak amacıyla yaptığı operasyonlardan biridir.

Kısa vadede petrol fiyatlarındaki şoku absorbe etmek için OPEC+ ülkelerinin (Suudi Arabistan ve Rusya) günlük 440 bin varillik bir üretim artışına gitmesi bekleniyor. Bu durum Rusya'nın Ukrayna savaşını finanse etmesini kolaylaştıracak ve Suudi Arabistan'ın kasasını dolduracaktır.

Orta vadede ise, Trump yönetiminin İran'da içeriden bir isyanla "ABD'ye sadık rejim" kurma hayali büyük bir yanılgı barındırıyor. Çünkü İran, örgütlü bir sistemden ziyade tamamen örgütsüz bir sisteme sahip ve buradaki rejimin çökmesi demokratik bir rejim dönüşümüne değil, bizim sınırimıza dayanacak milyonlarca göçmeni barındıran bir bölgesel kaos yaratacaktır.

BÜYÜK RESİM

Jeopolitik

Savaş Değil, Belirsizlik Fiyatlanıyor: Yatırımcılar İçin Yol Haritası

Ortadoğu'da gerçekleşen bu savaş karşısında piyasalar savaşı değil, belirsizliği fiyatlar. Buradaki ilk tepki nettir: Petrol fiyatı artar, altın artar ve borsalar düşer. Ancak, portföylerimizi asıl belirleyecek olan temel değişken çatışmanın süresi ve coğrafi yayılımıdır.

Kısa Süreli ve Kontrollü Çatışma Senaryosu (1-3 Ay)

Bu senaryoda piyasalardaki hareketlenme, kalıcı bir hareketten ziyade "düzeltme" olarak yorumlanabilir..

Emtia Piyasaları (Petrol ve Altın): Brent petrolde ilk etapta 10-20 dolarlık sert bir sıçrama yaşanması şaşırtıcı olmaz. Ancak arz kesintisi kalıcı olmazsa, piyasa "jeopolitik primleri" siler ve fiyatlar birkaç hafta içerisinde normale geri çekilir. Benzer şekilde altındaki yükseliş de kalıcı bir trend olmaktan ziyade geçici bir sıçrama olarak kalır.

Hisse Senetleri ve Borsalar: İlk etapta Avrupa ve gelişen ülke piyasaları baskı hissetse de, ABD piyasaları enerji ve savunma hisseleri sayesinde bir nebze dirençli kalabilir. Çatışmanın kontrol altına alınmasıyla birlikte, bu durumu bir fırsat olarak gören yatırımcıların devreye girmesiyle kayıplar kısa sürede telafi edilebilir.

Makroekonomik Beklentiler: Küresel bir resesyon (yavaşlama) yaşanması beklenmez, yalnızca yaşanan fiyat artışlarından dolayı büyüme tahminlerinde aşağı yönlü revizyonlar ve Merkez bankalarının faiz indirim süreçleri geçici enflasyon endişesiyle yavaşlayabilir.

Uzun Süreli ve Yayılan Çatışma Senaryosu (3 Ay ve Üzeri)

Çatışmanın uzaması ve küresel petrol arzının yaklaşık %20'sinin geçtiği Hürmüz Boğazı'ndaki ticaretin sekteye uğraması, yatırımcılar için tüm dengelerin değiştiği karanlık bir tablo sunar.

Emtia Piyasaları (Petrol ve Altın): Brent petrol 120-150 dolar seviyesine ulaşarak küresel çapta enflasyon dalgası yaratır. Altın sadece güvenli liman olmakla kalmaz, doğrudan risk göstergesi haline gelir ve yükselmesi beklenir.

Hisse Senetleri ve Borsalar: Küresel risk iştahı dibe vurur ve gelişen ülke piyasalarındaki sermaye çıkışları hız kazanır. Artan enerji maliyetleri şirket karlıklarını doğrudan vuracağı için ABD piyasaları da sert bir baskı hisseder. Savunma ve enerji sektörü kazançlı çıksa da, genel endekslerde aşağı yönlü baskı kaçınılmazdır.

Makroekonomi ve Stagflasyon: Küresel büyümede düşüş yaşanırken, enerji bağımlısı Avrupa ve Çin çok sert etkilenir. Düşen büyüme ve yüksek enflasyonun aynı anda yaşandığı stagflasyon riski yeniden gündeme gelir.

Piyasalar savaşın ahlaki boyutunu değil; petrol tankerlerinin rotasındaki sapmalara ve artan sigorta primlerine odaklanır. Yenilenebilir enerjiye geçişlerini tam olarak tamamlanmadığı bugünün dünyasında, kısa vadeli bir çatışma sadece geçici oynaklık yaratırken; uzayan bir savaş küresel ekonomide yeni ve yıkıcı bir enflasyon dalgası anlamına gelecektir.

* Bu yazı yazılırken 49W Youtube kanalının 01.03.2026 tarihli canlı yayını ve Emre Alkin'in X paylaşımı kaynak olarak kullanılmıştır.

Editör - Yazar:
Hamza Baran Kurt

YAPAY ZEKA

2028 Krizi

2028 KÜRESEL ZEKA KRİZİ

YAPAY ZEKA EKONOMİYİ NASIL BOZDU?

Gelecekte Bir Kartpostal

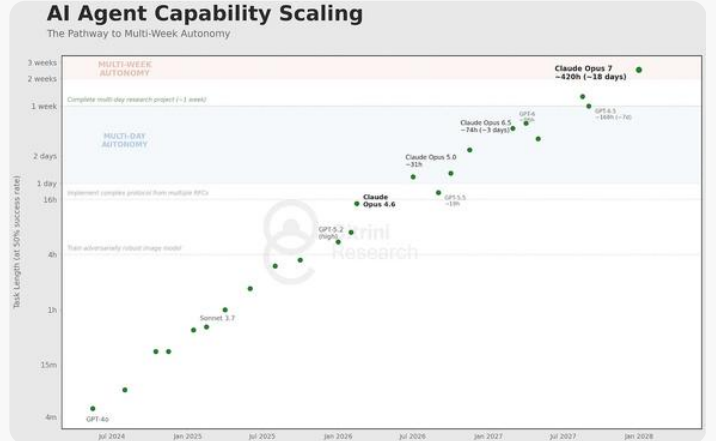
30 Haziran 2028

Bu sabah açıklanan veriler dünya ekonomisini resmen tanınamaz hale getirdi: İşsizlik oranı %10.2. S&P 500 endeksi, o 2026'daki zirvesinden bu yana %38 geriledi. Sadece iki yıl önce "yapay zeka devrimi" olarak alkışladığımız şey, bugün küresel bir ekonomik krize dönüşmüş durumda. Peki, yapay zeka hakkındaki bu aşırı iyimserlik nasıl oldu da ekonominin en büyük sürtünmesi haline geldi?

Bunu şöyle hayal edin: Bir maratondasınız ve herkese saatte 100 kilometre hız yapabilen ayakkabılar dağıtılıyor. Bu yüzden herkes inanılmaz hızlanıyor. Ancak yarışın sonunda bir bakıyorsunuz ki, kimsenin bu inanılmaz ayakkabıları olacak parası kalmamış; çünkü ayakkabılar o kadar hızlı ki, artık kimse "koşucu" tutmaya gerek duymuyor. İşte 2028 krizinin paradoksu da buna çok benzer: Her şey inanılmaz verimli üretiliyor ama makineler bir şeyler satın alamıyor.

Kıvılcım: "Refleksif Döngü" ve SaaS'ın Sonu

Krizin fitili 2025 sonunda, AI agentların yeteneklerinin inanılmaz artmasıyla başladı (Yandaki grafikte görüldüğü gibi yeni çıkan her yeni sürüm bir önceki sürüme göre daha uzun çalışma kapasitelerine sahip). Burada belgede de altı çizilen durum, ekonomistlerin "Refleksivite" dediği kavram: **AI'dan en çok korkan şirketler, aslında AI'yı en agresif şekilde kullananlar oldu.** Piyasada sürekli olarak kullanılan yazılım şirketleri (SaaS), müşterilerinin artık AI kullanarak kendi işlerini yapmasıyla sarsıldı. Örneğin bir CEO, yıllık binlerce dolar verdiği yazılım aboneliklerini yenilemek yerine, artık şirket içindeki geliştiricilerin yaptığı uygulamanın AI klonunu kullanarak aboneliklerini iptal etti.

Görsel 1: Yapay Zeka modellerinin çalışma kapasiteleri

Eski Düzen (2024): Yazılım şirketleri "vazgeçilmezlik" üzerine yapılarını kurar ve her yıl %5 zam yaparlardı. Şirketlerde bu aboneliklere mecburdu.

Yeni Düzen (2026): AI, yazılım geliştirmeyi özelden genele yaydı ve artık "Daha ucuza kendimiz yaparız" dönemi başladı; yazılım devleri yarışta kalabilmek için fiyat düşürdü ve kendi çalışanlarını işten çıkartıp AI'ya yatırım yapmaya zorlandı.

YAPAY ZEKA

2028 Krizi

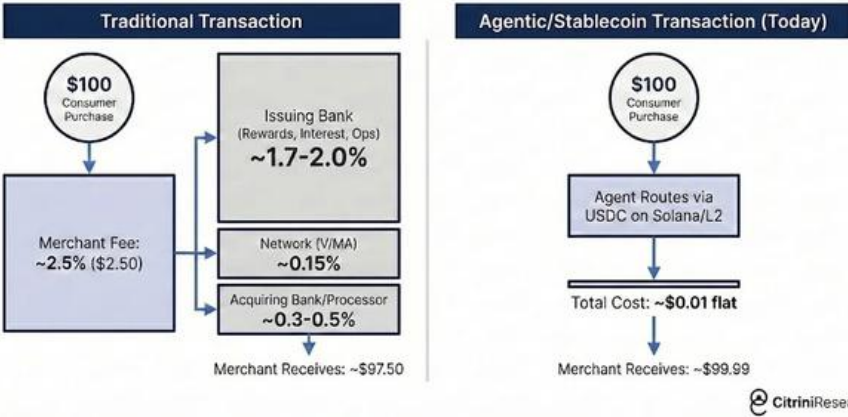
Harcama Yapmayan Makineler: "Hayalet GSYİH"

Tarihler 2027 yılını gösterdiğinde ise ekonomide yeni bir hayalet dolaşmaya başladı: **Ghost GDP (Hayalet GSYİH)**. Kağıt üzerinde üretim ve verimlilik rekorlar üstüne rekorlar kırıyordu: AI, insanlar gibi uyumuyor, sigorta istemiyor ve en önemlisi yorulmuyordu. Ancak başta da bahsettiğimiz gibi büyük bir eksiği vardı: **Tüketim yapmıyordu**. Ekonomiyi bir su tesisatına benzetelim. AI sayesinde ana borudan akan su (üretim) hiç olmadığı kadar çok. Ancak yanlara açılan küçük musluklar (tüketiciler) kapalı. Neden? **Çünkü beyaz yakalılar işlerini AI 'ya kaptırıp daha düşük ücretli işlere girmek zorunda kaldılar.**

Sürtünme Sıfıra İndiğinde: "Agent on Agent Violence"

Günümüz ekonomisinde "sürtünme", işlemler arasındaki komisyonlar olarak tanımlanabilir. AI, bu aradaki sürtünmeyi devre dışı bırakarak aracı kurumları yok etti ve artık 2027 Mart ayında bir analistin dediği gibi: **"Agent on Agent Violence" (Aracılar Arası Şiddet)** başladı.

How Payment Rails are Changing

Görsel 2: Yapay Zeka'nın ödeme yöntemleri üzerine etkisi

Pazarlık Ustaları: Artık AI asistanınız, sizin için uygun olan poliçeyi saniyeler içinde buluyor. **Marka sadakati** veya **"alışkanlığa dayalı aracılık"** bitti. Makineler için bunların bir önemi yok; o artık sadece en düşük teslimat ücretine ve en yüksek hıza bakıyor.

Ödeme Sistemleri: Makineler arasındaki ticaret patladığında, artık kimse MasterCard veya Visa'ya %2-3'lük komisyonları ödemek istemedi. İşlemler stabilcoinlerle **kuruşun bile altında** gerçekleşmeye başladı.

Finansal Domino: Konut Krizi vs AI Krizi

Yazılımda başlayan sarsıntı, 2,5 trilyon dolarlık özel kredi piyasasını da vurdu. AI, müşteri hizmetlerini o kadar otomatikleştirdi ki, şirketlerin "yıllık tekrarlayan geliri" bir anda buharlaştı. Bu durum, 13 trilyon dolarlık mortgage piyasasını da tetikledi. Ancak bunun 2008'den farkı şuydu: **2008'de krediler "kötü" borçlulara verilmişti. 2028'de ise "mükemmel" borçlular (doktorlar, mühendisler, finansçılar) işsiz kaldığı için ev taksitlerini ödeyemez hale geldi.** Bu kişiler evlerini kaybetmemek için kredi çektiler ve bunun sonucunda emeklilik hesaplarını boşalttılar; bu **"görünmez stres" dönemi**, fırtınanın sessiz habercisiydi.

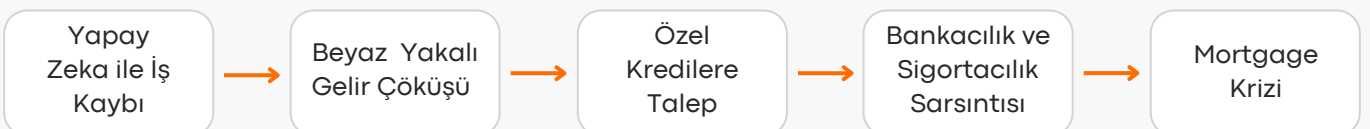
2008 vs. 2028: Mortgage Concerns

2008: Subprime Crisis (Credit Quality)	2028: AI Displacement Crisis (Income Stability)
Origination: Bad loans with no-doc, NINJA, stated income	Origination: Good loans with real income, real docs, real down payments
Borrower profile: Subprime, low FICO, minimal savings	Borrower profile: Prime/super-prime, high FICO, savings buffers
Trigger: Rates reset, payments spike	Trigger: Income permanently impaired by AI displacement
Detection: Delinquencies visible almost immediately	Detection: Delinquencies variable and timing masked by HELOC draws, 401k withdrawals, credit card bridging
Geography: Broad, sunbelt sprawl (Phoenix, Las Vegas, inland CA)	Geography: Concentrated in tech/finance hubs (SF, NYC, Seattle, Manhattan, Austin)
Resolution path: Write down bad loans, punish fraud	Resolution path: Technology keeps improving preventing underwriting, pool of new buyers continues to shrink

CitirniResearch

Görsel 3: 2008 Mortgage Krizi ile 2028 AI Krizi karşılaştırma

Krizin Yayılma Yolu

YAPAY ZEKA

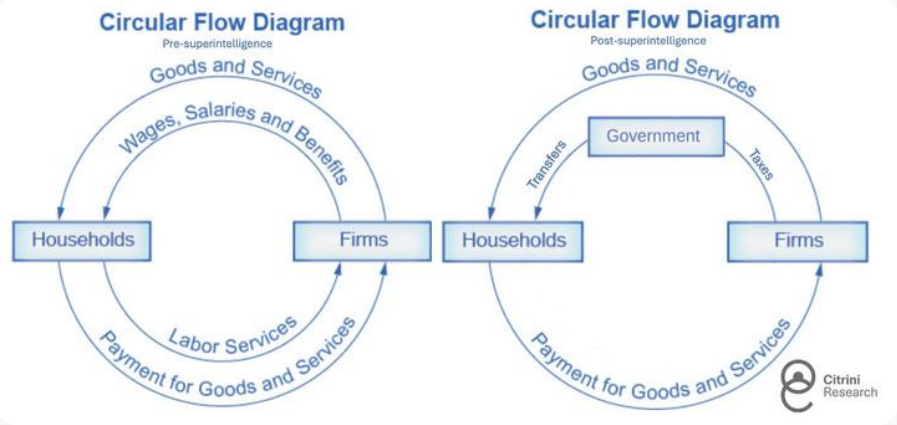
2028 Krizi

Hükümetin Çaresizliği: %46 Labor Share

Devletler bu duruma müdahale etmede felç oldu çünkü hiçbiri buna hazırlıklı değildi; tüm gelir modelleri “insan emeği” üzerine kuruluydu. İnsanlar daha az kazandıkça vergi gelirleri %12 düştü. Verimlilik kağıt üzerinde artıyordu ama bunun doğrudan kazanç doğrudan “bilgi işlem gücü” sahiplerine akıyordu. **Labor’s Share of GDP (Emeğin GSYİH’deki Payı)**, 1974’teki %64 seviyesinden bugün **%46’ya geriledi**. Bu tarihin en sert düşüşü.

Geçiş Ekonomisi Yasası: Disiplinli bir nakit transferi ve toplumun her kesiminin eşit gelir dağılımına sahip olması.

Paylaşılan Yapay Zeka Refahı Yasası: Vergilerin artık “insan emeğinden” değil, AI işlem gücünden alınmasını öngörüyor.

Görsel 4: Eski vergi sistemi ve yeni paylaşılan yapay zeka refahı yasası

Yaklaşmadan Çıkarılacak Dersler

2028 Krizi bize “zekanın” artık nadir bir kaynak olmadığını öğretti. Kanarya hala yaşıyor olabilir ama kafesi artık çok farklı bir yerde duruyor.

Zeka Artık Nadir Değil

İnsan zekasının ekonomik “primi” hızla azalıyor. Yeteneklerimizi AI’nın yapamayacağı alanlara (yüksek seviyeli koordinasyon vb.) kaydırmalıyız.

Verimlilik Tüketim Olmadan Bir Hiçtir

Sadece üretmek yetmez; paranın halka geri dönmesi ve bu ekonomik döngüyü tamamlaması gerekir.

Hızla Değişen Alışkanlıklar

Alışkanlıklara ve “sürtünmeye” (ödeme sistemleri, yazılım şirketleri) dayalı iş modelleri AI karşısında savunmasızdır.

Hazırlıklı Olma Zamanı

Burada anlatılan araştırma 2028 için felaket senaryosu değil, bir uyarıdır. Portföylerimizi ve yeteneklerimizi “bolluk ekonomisine” göre yeniden şekillendirmeliyiz.

* Bu yazı yazılırken Citrini Research’ın 22 Şubat 2026 tarihli “THE 2028 GLOBAL INTELLIGENCE CRISIS” makalesi kaynak olarak kullanılmıştır.

Editör - Yazar:
Hamza Baran Kurt

PARETO RADAR

FOREX & HİSSE

DXY DOLAR ENDEKSİ

Yaşanılan Ortadoğu geriliminden sonra haftalık açılışını hızlı bir şekilde yukarı yönlü yapan DXY için şu anda kesin bir trend dönüşümünden bahsetmek doğru olmaz. Gri kesik çizgilerle belirtilen ve son yükselişinin gerçekleşmesini sağlayan bölgede aşağı yönlü günlük mum kapanışı gelmediği sürece (bu çizgi bize 97.5 değerini gösteriyor.) **trend hala yukarı**. Ancak kırılım gerçekleşirse, siyasi ve jeopolitik konjunktürde göz önüne alındığında trend yeniden bearish olarak gözlemlenebilir.

Grafik 03.03.2026 tarihine ait ve her mum 1 günlük fiyat hareketine eşittir.

PARETO RADAR

FOREX & HİSSE

XAU/USD

ONS ALTIN

Altınin yukarı yönlü tırmanışı devam ediyor. Alt tarafta kırmızı ile belirtilen **5120 seviyesi** bu yükseliş için önemli bir **destek noktası**. Yukarı tarafta ise hedef bölge olarak bir önceki hacimli yükselişinin tepe noktası olan **5600 seviyesi** kısa vadeciler için kar realizasyonu için değerlendirilebilir. Ortadoğu'da yaşanan savaş petrol fiyatları kadar olmasa da değerli maden olan altını da riskli varlıklara göre (borsa, kripto) pozitif ayrıştı.

Grafik 03.03.2026 tarihine ait ve her mum 4 saatlik fiyat hareketine eşittir.

PARETO RADAR

FOREX & HİSSE

BRENT HAM PETROL

Ortadoğu savaşının en karlılarından biri olan petrol için artık trend tersine dönmüş gibi gözüküyor. 136 dolardan itibaren düşüşünü sürdüren petrol, savaş sonucunda önemli bir eşik olan **80-85 dolar bölgesine** gelmiş durumda. Burada gerçekleşecek yukarı yönlü bir kırılmada artık petrol için yavaştan bullish desek yanılmayız. Fiyatın bu noktadan sağlıklı bir şekilde çıktığı ve savaş geriliminin devam ettiği senaryoda petrolün **90-100 dolar seviyelerini** zorlayacağını düşünüyorum.

Grafik 02.03.2026 tarihine ait ve her mum 1 haftalık fiyat hareketine eşittir.

PARETO RADAR

FOREX & HİSSE

BIST 100

BORSA İSTANBUL

Aşağıda yer alan BIST 100 grafiği dolar bazlı grafik ve burada da görüldüğü üzere haftalar öncesinden yaptığımız analiz sonucunda fiyat aslında yapması gereken hareketini yapıyor. Ancak, hemen yanımızda olan savaştan ötürü BIST 100 negatif fiyatlamasına devam ediyor. Bu noktada **296 seviyesinden** hızlıca tepki alan BIST 100 için artık burası önemli bir destek noktası. Fiyatın yukarı yönlü hareketi için burada kalıcılık bekleriz aksi takdirde risk büyük oranda artacaktır. Bu jeopolitik riskten pozitif etkilenen şirketler olacaktır, bunlara örnek olarak **ASELS, TUPRS**'i verebiliriz.

Grafik 02.03.2026 tarihine ait ve her mum 1 haftalık fiyat hareketine eşittir.

PARETO RADAR

FOREX & HİSSE

NASDAQ

US TECH 100

Ocak sonundaki 26000 seviyelerinden beri düşüşünü sürdüren NASDAQ için üstüne savaş gerginlikleri de eklenince belirsizlik hat safhaya çıkmış durumda ve şu an **kesin bir trend yönünden bahsetmek** aşağıdaki grafikte de görüldüğü üzere doğru değil. **24355** ile **24490 fiyat aralığında** günlerdir sıkışıp kalmış olup işleme girmek için jeopolitik olayları takip etmek ve bunlara göre işlem almak hem mental sağlığınız hem de cep sağlığınız için en doğrusu olacaktır.

Grafik 03.03.2026 tarihine ait ve her mum 4 saatlik fiyat hareketine eşittir.

UYARI !

Bu sayfalardaki grafikler geçmiş fiyat hareketlerinin matematiksel iz düşümüdür. Piyasa koşulları anlık değişebilir.

Unutmayın: Radar sadece engelleri gösterir. Buradaki verilerle işlem yapmadan önce kendi risk analizinizi yapınız.

Yeni Nesil Ekonominin Referans Noktası

THE
Pareto

Bize Ulařın

paretohq@gmail.com

